

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dotzes i telèfon

Dr. S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.-EX PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIÀ :: MATRIU :: VIES URINÀRIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HÈRNIES
Consulta de 6 a 9
BARCELONA.-Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral.-BARCELONA

Joan Vallés Valldiví

CORREDOR DE COMERÇ COL·LEGIAT

Ofereix els seus serveis per a la subscripció al nou emprèstit de MIL MIL·LIONS Deuda Amortitzable al 5 per 100, lliure de comissió

El nacionalisme i els socialistes

L'Oscar Pérez Solís publica en el confrare socialista de Valladolid, «Adeleutes», el dècim article dedicat a estudiar el nacionalisme català. Heu's-el aquí:

QUESTIONES NACIONALES El nacionalismo catalán

Ya hemos tenido ocasión de ver que el señor Royo Villanova es hombre que no repara en pelillos cuando pretende probar algo que se traduce en desmérito del nacionalismo catalán. Así, por ejemplo, comentando el libro *Regionalismo y federalismo*, de Durán y Ventosa, afirma muy seriamente que en las bases de Manresa sólo hay como lazo entre el Estado español y Cataluña la unión aduanera y la representación diplomática, y que los catalanistas nos quieren imponer un arancel que les convenga. Esto, en síntesis, lo dijo el señor Royo en su hombrada conferencia ante la Academia de Jurisprudencia, de Madrid.

Se necesita mucho desenfado o mucha ignorancia—en este caso presumo que lo primero—para sostener tamañas inexactitudes. La primera de las famosas bases de Manresa aprobadas en la asamblea que la *Unió Catalana* celebró en dicha ciudad catalana el año 1892—fijarse bien, antes de la guerra hispano-yanki, con lo que cae por tierra la afirmación del señor Royo de que el nacionalismo catalán ha nacido en estos últimos años y la muy generalizada de que las aspiraciones catalanistas fueron consecuencia de la pérdida de las colonias, que tan excelentes mercados eran para Cataluña... y para los trigueros castellanos—, en la primera de esas bases, repito, se consigna que estarán a cargo del poder central:

defensa i la ensenyança militar. c) Les relacions econòmiques d'Espanya amb els demés països; i, en sa conseqüència, la fixació dels aranzels i el ram de Duanes. d) La construcció i conservació de carreteres, ferro-carrils, canals i ports que siguin d'interès general. En les d'interès inter-regional podran posar-se d'acord lliurement les regions interessades, intervenint el poder central no més que en cas de desavinença. Les vies de comunicació d'interès regional seran de exclusiva competència de les regions. Igual criteri se seguirá en els serveis de correus i telègrafs. e) La resolució de totes les qüestions i conflictes inter-regionals. f) La formació del pressupost anyal de gastos que en lo que no arribi la renda de Duanes s'hauria de distribuir entre les regions a proporció de la seva riquesa.» Bastante más de lo que dice el señor Royo.

Y en cuanto a que los catalanistas pretendan imponernos un arancel proteccionista para sus productos... el señor Royo Villanova no ha leído o ha leído mal o no ha entendido el capítulo VII de la mentada obra de Durán y Ventosa, que es de donde él parece deducir tan equivocada afirmación. Porque en ese capítulo (página 274) se sostiene que «para el regionalismo, la política duanera de los estados pot arribar desde el prohibicionismo al lliure-canvi, perquè en ocasions pot ser aquest un medi de procurar el major desenvolupament de la producció nacional.» Y más adelante dice: «Segons l'estat de la producció nacional, doncs, convé l'un o l'altre règim duaner. Lo essencial és protegir-la sempre; pero la protecció pot prestar-se en diferents formes, que en quant se refereix a la legislació aranzelaria poden variar des de la prohibició d'entrada de productes estrangers fins al lliure-canvi, passant per la imposició de drets d'importació més o menys crescuts.» Por último afirma el eclecticismo de los regionalistas en cuestiones económicas, que no pueden ser tratadas con arreglo a principios abstractos, generales, independientes de las condiciones de lugar y de tiempo, y concluye con esta importantísima afir-

mación, que merece ser conocida para quienes infundadamente, muy a la ligera, acusan de exclusivismo a los catalanistas, y principalmente a los que no son industriales. «Es el seu principi—el del catalanisme—favorable a considerar com un tot la producció nacional, qualsevol que siguin les indústries que la formin, tot que convé desenrotllar i fomentar en alt grau, seguint com ideals la independència econòmica interior de les nacions, que només pot aconseguir-se per un equilibri de totes les branques de la producció, i la major prosperitat econòmica absoluta, per medi de la florida de les seves produccions i del gran desenrotll del seu comerç. ¿Dónde está el proteccionismo, ni el exclusivismo, ni esa enemiga falsa a los intereses económicos de Castilla? ¿Otro gallo nos cantara si los africanos partidos anticatalanistas hubiesen desarrollado esas orientaciones europeas que Durán y Ventosa pone en manos del regionalismo catalán!»

Las inexactitudes que plagan la conferencia de Royo son innumerables. Todas ellas son indudablemente deliberadas. Todas ellas, según he advertido antes de ahora, tienden a sembrar confusiones y equívocos, temores y recelos, dudas y antipatías hacia el nacionalismo catalán. «Que los demás españoles no se enteren bien! Si se enterasen podrían sentir el deseo de imitar a los catalanes, y entonces, adiós caciques, adiós cuneros, adiós política cabileña. Para evitar esta catástrofe hay que mentir al hablar del nacionalismo, que será presentado como separatista, aunque Durán y Ventosa, hablando por sus correligionarios, diga, repitiendo un concepto que se halla a cada paso en los textos catalanistas, que diferentes importantes regiones d'Espanya, Bizkaia, Galicia y Catalunya sobre tot, demanen avui la seva autonomia política, pero al reclamar que se'ls reconegui el dret de governar-se a si mateixes, no solliciten pas una separació de les demés regions, sino que volen seguir vivint unides ab elles, encara que baix bases diferents.»

Y por, eso, la obstinación en sostener que antaño, para no desenmascararse pronto como separatistas, no querían hablar de nacionalismo los catalanistas, cuando ya Durán, en 1897, decía en la revista madrileña *La Administración*, a propósito del catalanismo, que la palabra regionalismo no estaba bien aplicada, porque únicamente de modo imperfecto podía expresar una doctrina que se funda en la existencia natural de las naciones y se encamina al reconocimiento legal de los derechos inherentes a dicha existencia; que lo adecuado era hablar del nacionalismo, aunque el nombre de las cosas, como dice un escritor inglés, no es más que *smoke and noise*, y lo

que importa es su claro concepto, y «ja que a España, i fins podria dir-se a tots els països llatins, s'ha acceptat generalment el nom de regionalisme, per espantar a no pocs el de nacionalisme, més comunament empleat en els països del Nord i del Centre d'Europa, no s'ha de rebutjar l'ús del primer, després de haver fet constar la seva propietat.»

Por si esto no bastara, bien claramente dice el mismo escritor en su obra *Regionalismo y federalismo* por qué no usa la palabra nacionalismo: «Seguramente el nom de nacionalisme fora bastant més just; pero com sigui que a França i a altres països s'han entès per nacionalisme doctrines forsa diferents, si a Espanya s'ha considerat punible aquest calificatiu, impedit-se son ús moltes vegades en les propagandes polítiques, avesant a la gent a conèixer ses aspiracions amb el nom de regionalistes, únic admés, además, en moltes comarques, potser és millor donar ja per acceptat aquest nom.» Y sin embargo, ha prevalecido la palabra nacionalismo, que ya nadie la ve como criminal ni las leyes la castigan—y eso que hay una ley de Jurisdicciones hecha por los liberales—y sólo fingen asustarse de ella los histriones de la vieja política que temen perderlo todo si no tienen a España en un puño.

Pero con hablar de las inexactitudes voluntarias de Royo, las que conviene poner al descubierto para deshacer su inconsistente crítica anticatalanista, hemos ido alejándonos del tema propuesto para hoy y que ya será forzoso dejar para otro día: la supuesta condenación del nacionalismo por Pi y Margall. Ya veremos cómo, habiendo diferencias así en su fundamento como en sus caracteres, entre el federalismo pimargalliano y las doctrinas nacionalistas confederadas, no puede irse a buscar como enemigo a este o a aquel, no obstante que las bases de éstas al insigne publicista que comienza su libro fundamental, *Las Nacionalidades*, con estas palabras: «Confiado que no estoy mucho por las grandezas de los Estados, pero sí por las unidades nacionales, y estoy menos por las unitarias.»

OSCAR PÉREZ SOLÍS

La llei de protecció a les noves indústries

Conferencia den Sedó

La segona conferència de la tanda organitzada pel Grèmi de Viatjants i Corredors del benemèrit Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, la donà davant d'un públic força nombros, el senador regionalista don Lluís Sedó, home entès com pocs en qüestions econòmiques.

Després d'haver anunciat el president de dit grèmi, senyor Nadal, que'l conferenciant s'ocuparia de la Llei d'auxili a les indústries noves en lloc de tractar el tema prèviament senyalat, comença el senyor Sedó manifestant que li'era molt grat el poder parlar des de la tribuna del patriòtic casal dels dependents, i advertint que en la seva peroració procuraria fugir de generalitzacions i concretar, puntualitzant tant com li fos possible els extrems del tema que anava a desenrotllar i limitant-se, d'un modo especial, a lo que del mateix afectà a Catalunya. Entrant ja de ple en materia, digué el senyor Sedó que entre el munt de qüestions suscidades per la conflagració que traspalsà al món en l'actualitat mereix esmentar-se el canvi del sentit econòmic dels pobles. Hi ha hagut un veritable enderroament de la que's podria nomenar economia clàssica; i des d'ara i en l'esdevenidor les nacions lluitarán per a assolir el màxim grau de producció afirmant els principis de l'economia integrada. Ja abans de la guerra, els pobles donava la mida de llur intensitat segons la proporció de lo que'ls corresponia en la quantitat representativa del comerç d'exportació, comerç que s'examinava i s'escalfia per a conèixer l'importància de cada un d'aquells. Significant el comerç exterior els sobrants d'una nació, amb la xifra d'aquell comerç es sabia fins a quin punt arribava, en qualsevolgà nació, l'intensificació de treball. I mercès al comerç exterior ha pogut realitzar un brillant paper, per exemple, una nació tan petita com Bèlgica.

Serà inútil tot problema de distribució i de consum—continua dient el senyor Sedó—si no's resol abans el del comerç exterior que a Espanya s'ha arranjat amb el proteccionisme que propagaren els homes de la segona meitat de la passada centuria. L'imperi de la doctrina proteccionista imposada l'any 76, consolidada el 92 i referendada per l'aranzel vigent en 1906, ha sigut causa de que a l'esclatar la guerra Espanya es trobés amb una producció industrial de 25 mil mil·lions, i amb una producció agrícola de 700 5.000.

A Espanya, el moviment econòmic ha sorgit sempre de la societat i no de l'Estat. I ha nascut, gairebé sempre, a Catalunya. Catalunya s'ha vist precisada a anar a les esferes oficials, lluitant en tots moments contra atavismes incorregibles. Quan s'ha conseguit alguna ventajeta, no és que l'Estat hagi respost a les propies conviccions i a ineludibles deures, sino que ha cregut otorgar un favor, concedir un benefici de caràcter particular. Però s'ha vist que'l proteccionisme ha quedat consolidat, després de grans batalles al Parlament, quan els governants l'han considerat com una arma o element secundari. Sortosament,

des de l'arancel de 1906, la nostra actuació econòmica s'ha manifestat en un sentit d'expansió comercial i d'agressivitat. Que hauria passat si a l'esclatar la guerra ens haguéssim trobat, igual que abans de l'any 92, sense producció manufacturera quasi? En els moments presents, les dificultats són grosses; compton, doncs, quina hauria sigut ara la nostra situació.

L'agricultura pot viure mercès al règim proteccionista. I sense el apoi proteccionista, prescindint del marge aranzelari, ens haviem vist amb un magne conflicte en la producció del blat. Veien si és trascendental, la orientació econòmica de l'exportació, que amb ella hauríem pogut salvar les circumstàncies, atesa la xifra d'interès que oscila el problema de les subsistències. La guerra ens ha mostrat com l'estatisme més desenfrenat ha sigut la única norma per a conservar la normalitat dels països. La orientació econòmica agressiva i defensiva alhora és la que s'adopta arreu.

Responent a aquesta orientació, les corporacions més importants de Catalunya, la Mancomunitat i els nostres parlamentaris cridaren l'atenció del Govern, demanant organitzacions de crèdit apropiades al moment actual i l'intensificació de les indústries. Precisa reconèixer que els homes del banc blau han tingut de rendir-se a l'evidència. Es mérit que no cal regatejar. Amb tot, no devem oblidar que a Espanya existeixen moltes lleis que queden després desvirtuades pels reglaments per a la llur aplicació, com ha passat amb les lleis de Sindicats agrícoles i de Repoblació forestal.

Afirmà el senyor Sedó que la llei de protecció a les noves indústries és quelcom semblant als pobles que passen de l'obscuritat a l'enllumenat elèctric.

Aquesta llei divideix a les indústries entre classes: indústries noves, que son les que no existien a Espanya abans de primer de gener de 1914; indústries que ja existien però que no produïen lo suficient per a satisfer el consum nacional, que son d'indole molt variat i aquelles altres que tenen superproducció que normalment havien d'exportar els seus productes i que després de la guerra podrien tenir que reduir sa producció.

Entrà aquestes cità l'indústria metal·lúrgica que abans de la guerra exportava molt poc i ara exporta molt.

Citá també entre aquestes l'indústria tèxtil que solament exportava de quatre a sis mil·lions de pessetes i en l'any 1915 arribá a 165 mil·lions de pessetes per raons circumstancials de la guerra i prova d'aixó és que dintre de l'any 1916 baixá l'exportació de teixits en 50 mil·lions, pujant en canvi a 26 o 28 mil·lions de pessetes lo exportat en el mateix any en filats.

Estudiant el caràcter de la llei digué el senyor Sedó que té el d'una gran generalitat, i que després d'anàlitzar lo referent a la protecció a l'indústria navilera, desentranjá tot quant guarda relació amb la carbonífera, explicant amb abundància de dades el per qué de la protecció a aquesta indústria que pot conduir a la seva emancipació econòmica.

Tractá tot seguit de les indústries del ferro i de l'acer i de les agrícoles en tots els aspectes amb que les auxilia la nova llei. D'aquestes darreres, digué el senyor Sedó, que amb la protecció que ara se'ls hi va a dispensar, es pot arribar a l'implantació de noves indústries, que poden donar grans rendiments al país.

Entrant en lo referent a la nacionalització del capital, dels negocis i del

personal tècnic que's dediqui a aquestes noves indústries, afirmá que tot aixó constitueix un gran estímul que ha de produir excel·lents resultats i feu ressaltar la gran importància que té l'autorització establerta en la llei per a fer contractes amb l'Administració pública per períodes de 15 anys, a les indústries metal·lúrgiques.

A l'estudiar el que guarda relació amb el préstam que l'Estat pot fer a les noves indústries, recordá el conferenciant que gracies a la fórmula proposada en el Congrés pel senyor Cambó se solucionaren els obstacles que s'oposaven a la seva aprovació. Aquesta fórmula no era altra que la creació d'un Banc d'Indústries com a organisme intermediari entre l'Estat i l'industrial.

Explicá la finalitat de les garanties de l'interés del 5 per 100 en les noves indústries, opinant que amb tal garantia es facilitarà grantment el seu desenrotlló.

En últim terme, tractá el senyor Sedó de la protecció a les indústries que tenen superproducció, exposant amb tot detall el mètode que per a aixó s'ha de seguir.

Recomaná, finalment als viatjants, que perseverin en llur activitat i zel, ja que han d'ésser l'element indispensable per a l'èxit de les noves empreses. La serie d'indústries noves que aquí es presenten, signifiquen nova tècnica i el vehícol imprescindible serà el viatjant de comerç que necessitará ademés de la cultura que ara té, altra nova en relació amb la missió importantíssima que está cridada a cumplir.

Ara vindrá el reglament per a l'aplicació de la llei i lo mateix pot donar eficàcia definitiva que acarrear el fracàs absolut. Jo crec que avui és un moment decisiu per a l'història espanyola i per lo tant és gran la responsabilitat que pesa sobre el Govern. Jo desitjaria tributar un entusiasta aplaudiment al Govern, però de moment em tinc de limitar a permanèixer a l'expectativa.

Llars aplaudiments coronaren les paraules del distingit conferenciant, de la tasca del qual ne sortí la concorrencia forsa complacuda.

L'ASSAMBLEA NACIONAL OBRERA

La reunió de delegats de províncies i del Comitè de la Unió General de Treballadors a la Casa del Poble de Madrid, durá des de les quatre de la tarda fins a dos quarts de deu de la nit.

Al sortir guardaren gran reserva els reunits, però se sapigué que no havien arribat a un acord i que la reunió se sospengué convenint en tornar-se a reunir ahir a les deu del matí.

Més tard, interrogats en Besteiro i altres elements dels que formen el Comitè de la Unió General de Treballadors, manifestaren que en la reunió del matí i en la de la tarda, s'havien examinat detingudament els problemes de la carestia de les subsistències i de la crisi del treball.

Estudiaren amb tota classe de dades i antecedents l'actuació dels governs, conservador i lliberal, respecte d'aquells dos problemes.

Se llegiren estadístiques sobre els preus de les subsistències en les diferents regions d'Espanya, amb dades sobre la importació i l'exportació dels articles de primera necessitat, i influència que aquest moviment de productes ha pogut ocasionar en el preu de les subsistències.

També es tractá del comerç, realitzat per Espanya amb les demés nacions

després de la declaració de guerra, i, en resum, de tots els factors que han pogut influir en l'encariment de la vida.

També es discutiren després les mides que ha adoptat el Govern per a intentar resoldre aquest problema, que continua sense resoldre i aguditzant-se cada dia que passa més, com persisteix i s'aguditza també el de la crisi del treball.

Els reunits—deien els representants del Comitè—tornaran a reunir-se dimarts a les deu del matí, per a veure si acaben la seva labor i adopten acords definitius.

I efectivament, ahir, mitja hora més tard de la anunciada tornaren a reunir-se els delegats obrers, continuant la discussió dels assumptes de que començaren a tractar el dia anterior.

Aquesta reunió acabá a dos quarts de dugues de la tarda, i aleshores els senyors Besteiro, Largo Caballero i Barrio digueren als periodistes que havien arribat a un acord.

Els acords que s'han pres—digueren—serán secrets fins que s'aprovi el manifest que's dirigirá al país. El manifest es redactará a les sis de la tarda, fent-se públic aquest després del míting que se celebrarà a la nit.

Polítiques

REUNIÓ DE LES JOVENTUTS NACIONALISTES

A l'estatge de l'Associació Catalana d'Estudiants tingué lloc l'anunciada reunió de Joventuts nacionalistes, per a tractar de la posició que ha de pendre Catalunya davant la futura Conferència de la Pau. Els assistents eren en gran nombre, havent-hi gairebé representació de totes les Joventuts. Aquestes foren les següents:

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; Joventut Nacionalista Republicana; Joventut Republicana Nacionalista del Bloc; Joventut Catalanista de Barcelona; J. C. La Tralla; J. C. La Coronela; J. Autonomista del Districte VI; Associació Cultural Catalanista de Lleida; Mestre Olaguera; J. Catalanista; J. Federal Nacionalista.

El senyor Rodés i Arenyas, president de l'Associació Catalana d'Estudiants, exposá l'objecte de la reunió, ponderant la necessitat d'una gran campanya d'afirmació nacionalista en tots els indrets de Catalunya que assenyali a la consciència europea l'aspiració clara i terminant dels catalans a que el problema capdal de la seva Nacionalitat sigui discutit i resolt en la Conferència de la Pau que posi terme a la gran lluita.

La proposta fou rebuda amb gran entusiasme per tots els reunits, pronunciant paraules encoratjadores els senyors Puig i Esteve, qui oferí la col·laboració absoluta del Centre Autonomista de Dependents; Rogent, Martí Esteve, Corominas, Baró, Godó, Fernández, Puig i altres.

Es nomená una comissió executiva, composta per les següents entitats:

Centre Autonomista de Dependents, Joventut Nacionalista de la Lliga, Joventut del Bloc, Joventut Nacionalista Republicana, Associació Catalana d'Estudiants, i una de les Joventuts adherides a la Unió Catalanista.

A l'acabar, tots els reunits donaren la enhorabona als membres de l'Associació Catalana d'Estudiants, per la felicitativa tingué, la qual donará gran impuls a la gran manifestació de tots els

ciutadans de Catalunya, afirmant solemnement la seva personalitat nacional.

EN HONOR DEN ROVIRA I VIRGILI

La publicació de l'admirable llibre de En Rovira i Virgili «El Nacionalismo Catalán», ha determinat entre bon número de devots de l'il·lustre publicista el desig d'obsequiar-lo per aquesta obra seva capdal, plena de rica esperitualitat catalanesca i de tan ben articulada com abundosa documentació.

S'está organitzant un banquet que tindrà lloc molt aviat. Entre els iniciadors, de totes les branques del nacionalisme, es compten els senyors Carner (Josep), Lluís Massot, Carles Soldevila, J. Puig i Ferrater, Antoni López i Jaume Bofill i Matas.

LA GUERRA

UNA BATALLA A FRANÇA

A jutjar per les notícies que de les operacions que's desenrotllen a França es reben, els anglofrancesos han lograt fixar importants forces dels exèrcits alemanys en retirada, i una verdadera batalla que no té ja el caràcter d'encontres entre retaguardies i destacaments avançats sembla s'está lliurant en la línia Cambrai-Sant Quintí-Laon.

No creiem que sigui aquest el límit del retrocés acordat en el plan germànic ni sisquera que aital batalla es lliuri per que voluntariament la hagin presentat els alemanys. Mes se deu a que els anglofrancesos han embestit més de lo que convé a un exèrcit en retirada.

La ocupació massa prematura dels centres ferroviaris de Cambrai i Sant Quintí haurien sigut un greu perill per al desenrotlló de la retirada, i per a evitar-ho, els alemanys s'han vist obligats, sens dubte, a reforçar aqueixos llocs i defensar-los tot el temps possible per a la normal execució del plan.

No obstant, els anglesos han entrat a Roisel, tallant així el ferrocarril Cambrai-Sant Quintí, i aixó, pot ésser també la demostració de que 'ls alemanys no han tingut intenció de posar terme a sa retirada, mantenint-se en aqueixa línia.

Davant la forma en que's realitza la retirada dels alemanys a França, el Govern ha decidit redactar una enèrgica nota, dirigida a les potencies neutrals, que serà entregada a la major brevetat pels representants de França als països en que están acreditats.

El document és anàlec al que's comunicá l'any últim als neutrals amb motiu de les deportacions en massa dels habitants pacífics de Lila, Roubaix i Tourcoing.

Consternat el Govern de la República per les destruccions sistemàtiques d'objectes i edificis i les devatacions de tota mena, impossible d'explicar ni en atenció a fins militars exposa suscintament als pobles a quins se dirigeix els procediments a que apelen les tropes alemanyes que evacuen el territori francès, i rera el relat es consigna la protesta de França per aital conducta.

Se creu que la nota causarà gran sensació.

En els altres fronts no han ocorregut acontèixements d'importància.

NOTICIES VARIAS

Comuniquen de Londres que per informes de bon origen, procedents dels Estats Units, se reb l'impressió de que

la declaració de guerra dels Estats Units a Alemanya és qüestió de dies. Sembla que tan sols se troba retrassada per la necessitat de que la sancioni el Parlament, que, com és sapigut, está convocat per al dia 2 d'abril.

D'Amsterdam comuniquen que, segons notícies de Berlin, el ministre de la Xina ha notificat al Govern imperial la ruptura de relacions diplomàtiques entre el seu país i Alemanya.

Secció Oficial

Alcaldia Constitucional de Reus

Aquesta Alcaldia ha senyalat el proper dia 28 de l'actual, de les 16 a les 20 hores, per a rebre en aquest Casa Consistorial les informacions de testimonis en els expedients d'excepció legal del servei en files alegada pels següents minyons del reemplaç de 1914:

- N.º 86 Domingo Vall Rebull
- » 89 Joan Musté Voltas
- » 92 Joaquim Sagalá Guin
- » 93 Jaume Castellnou Gil
- » 97 Jaume Queralt Jové
- » 99 Joan Manresa Vallespinós
- » 102 Sebastiá Agramunt Zamora
- » 108 Francisco Raiteri Millán
- » 126 Joan Solé Ossó
- » 131 Tomás Pàmies Domingo
- » 146 Josep M. Sugrañes Salvadó
- » 150 Francesc Recasens Mercadé
- » 166 Policarpi Domenech Llurba
- » 169 Salvador Pàmies Basora
- » 181 Francisco X. Vidal Fargas
- » 186 Jaume Tombas Barrut
- » 199 Francisco Tondo Sanchez
- » 207 Pau Solana Crusat
- » 210 Andreu Sanjuan Vidal
- » 208 Marian Vernis Bertrán
- » 212 Joan Marcillach Ferré
- » 227 Josep Biarnés Salvat
- » 236 Ignasi Puiggrivós Marcó
- » 230 Joan Garcia Prats
- » 69 Bonaventura Pellisé Prunera

Lo que es fa públic per si qualsevol interessat en dit reemplaç vol exercitar el dret que li concedeix l'article 149 del reglament d'oferir contrainformacions en dits expedients.

Reus 26 de març de 1917.—L'alcalde, Manuel Sardá.

Aquesta Alcaldia ha senyalat el proper dia 28 de l'actual, de les 16 a les 20 hores, per a rebre en les Cases Consistorials les informacions de testimonis en els expedients d'excepció legal del servei en files al·legades pels següents minyons del reemplaç de 1915:

- N.º 13 Josep A. Bieto Martínez

Lo que's fa públic per si qualsevol interessat en dit reemplaç vol exercitar el dret que li concedeix l'article 149 del Reglament d'oferir contrainformacions en dits expedients.

Reus 26 de març de 1917.—L'alcalde, Manuel Sardá.

Registre Civil

INSCRIPCIONS DEL DIA 26 MARS 1917

NAIXEMENTS

Josep-Maria Manuel Pujol.—Josep Argemí Iglesias.—Josep Fàbregas Abat.—Maria Baró Magrané.

DEFUNCIONS

Josepa Casas Mercadé, 65 anys, Santa Eulalia, 17.—Josep Urpi Bosch, 17 mesos, Casa camp, 79.—Saturní Juanpere Rosés, 68 anys, Sant Benet, 1.—Maria Gesia Solé, 75 anys, Hospital civil.—Francesc Morell Solanes, 60 anys, Raset a Salas, 28.

MATRIMONIS

Josep Carles Bonet amb Maria Tost Frias.—Francesc Franquet Juncosa amb Àngela Figueras Mestre.—Magí Espinosa Sanon amb Dolores Canadés Escoda.—Anton Ferré Pintaluba amb Teresa Salesas Constantí.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRIAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

l'aparell **NO** és un **GRAMÓFON**
— CATALEGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	738.7	739.3
TERMÒMETRE	Màxima Sol...	13.8
	Ombra...	11.2
PSICRÒMETRE	Màxima Sol...	3.0
	Ombra...	7.7
HUMIDITAT RELATIVA DE L'AIRE	Idem humit.	5.5
	Idem humit.	48.3
ANEMÒMETRE	Velocitat del vent...	NO.
	Velocitat del vent...	160.
PLUVIÒMETRE	Pluja...	0.0
	Pluja...	4.7
EVAPORÍMETRE	Evaporació...	3.4
	Evaporació...	—

En el cas improbable de reunir-se suficient nombre de senyors regidors, l'ajuntament celebrarà aquesta nit sessió de primera convocatoria.

El senyor director de l'Escola de Funcionaris d'Administració local don Isidre Lloret, ha regalat, amb destí a la Biblioteca del Centre de Lectura, les interessants obres: «Dret orgànic municipal», de la que n'és autor el propi senyor Lloret, i «Volum de la primera setmana municipal».

S'ha acostat a nostra Redacció una Comissió de dependents dels comerços de paqueteria recomençant-nos fem públic, amb objecte d'evitar falses interpretacions al comunicat que insertàvem ahir firmat per *Un dependent*, que'ls duenyos de dits comerços de paqueteria, on ells estan ocupats, compleixen les bases que, a l'igual que'ls duenyos de mercaderies, tenen firmades per a tancar sos establiments a les vuit de la nit. Queden complacuts els nostres visitants.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams ofereix els seus serveis a sos clients per si desitgen concórrer a la suscripció del nou emprèstic de MIL MIL-LIONS DEURE AMORTISABLE 5 per 100, advertint que sa intervenció serà lliure de tot gast.

En breu tindrà lloc l'entrega del permami amb el títol de President honorari, que el Centre de Lectura dedica al seu protector, nostre distingit company, don Evarist Fàbregas.

Ha sigut nomenat director de l'Escola Normal de Mestres de Tarragona, don Miquel Sancho Barrera.

L'acreditat industrial sastre i volgut company nostre en Pau Tost, passa per la pena d'haver perdut a la seva jove esposa a Josepa Plana Solé, morta en el dia d'ahir víctima de llarga i penosa malaltia.

Aquesta tarda, a dos quarts de sis, tindrà lloc l'acte de l'enterrament, reunint-se la comitiva a la casa mortuoria, carrer del a Racona, 16.

Rebi amb aquest motiu el citat amic Tost i demés familia l'expressió de nostre condol.

Aquesta nit en el Teatre Fortuny la companyia Vallejó hi representarà: «Que nos entierren juntos!», «El Príncipe Bohemio» i «Las musas latinas».

Ha quedat desert el concurs per a la provisió del càrrec de veterinari municipal de Blancafort.

FRANCISCO PRIUS
CORREDOR DE COMERS COL·LEGIAT
Arraval de Sta. Agna, 57
VALORS - CUPONS - CANVI-GIROS
Lliure de comissió i gast d'intervenció, ofereixo els meus serveis a tots els que desitgin sotscriure's al nou emprèstic de MIL MIL-LIONS DEUDA AMORTITZABLE 5 PER 100.

Demà dijous se celebrarà en el Teatre del Centre de Lectura l'acostumada funció, posant-se en escena la famosa comedia en tres actes, original de don Anton Ferrer i Codina «Tenorios!».

Per aquest vespre, a les set, està convocada la Junta local de Reformes Socials, per a procedir al nomenament d'un vocal per a la Junta municipal dels Cens de població.

El proper diumenge, a les dotze del dia, el distingit perit químic don Nicasi Oliván, donarà una conferència en el saló d'actes del Centre de Lectura sobre l'interessant tema: «Llevadura dels vins».

Evitarà V. infeccions intestinals usant **AIGUA IMPERIAL**
Farmacies: Serra, Punyed, Carpa i Benet.—Droguerías: Roca i Ribas, Coar, Epicerie.

Dissabte proper, dia 31, a dos quarts de deu de la nit, el doctor don Alexandre Frias desenrotllarà a la Casa del Poble una conferència sobre el tema: «Un deure social. Nova orientació de la filantropia: per als nens desvalguts».

L'acte serà públic, i és d'esperar que hi acudirà nombrosa concurrència.

L'empresa del Teatre Fortuny ha fet públic que acabant amb la funció d'avui l'abonament actual de 24 funcions se n'obra un de nou a tres úniques funcions, que se celebraran el dijous, dissabte i diumenge d'aquesta setmana.

També anuncia que en la funció de demà farà el seu benefici la simpática primera triple paisana nostra senyoreta Mercè Salas.

PRÓXIMA OBERTURA
de la sastreria de
JOSEP BARRAU
Arraval de Santa Agna, 33

El dia 12 del vinent mes d'abril se vendran en el Jutjat d'aquest partit una estanteria i altres efectes d'una tenda de nostra ciutat.

Durant la passada setmana, foren embarcats en el port de Tarragona: 4,406 bocois, 64 botes, 5 mitges, 140 quarts, 255 octaus i 30 barrils de vi; 1,042 bocois, 500 barrils i 155 caixes d'oli; 1,450 sacs d'avellana en gra i 775 en crosta; 250 caixes de nous i 60 de pi-nyons.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny
Companyia d'òpereta i sarguela dirigida pel primer actor Ferrán Vallejo i el mestre Marian Amat
Funció per a avui.—24 d'abonament.—«Que nos entierren juntos!», «El Príncipe Bohemio» i «Las musas latinas».

Màquines d'escriure
Smith Premier n.º 10
Completament noves
::: garantides :::

Ultima paraula en màquines d'escriure. El model núm. 10 és l'admiració del món enter. La màquina **SMITH PREMIER núm. 10** és la única que's garantitza per deu anys. Qui sigui un bon defensor dels seus interessos, no adquirirà cap màquina d'escriure, sens abans pendre a prova la **SMITH PREMIER N.º 10, visible.**

AGENT UNIC per a la venda a REUS
FRANCESC FUSTÉ, St. Llorenç, 1, 2.ª, Tel. 275
Accessoris i cintes per a màquines de tots els sistemes.—Màquines d'escriure d'altres marques reconstruïdes i aparentment noves A QUALSEVOL PREU

XOCOLATA GARCÍA

L'absoluta puresa dels seus components
acrediten que és la millor

FÀBRICA i DESPATX: carrer Castelar, 12-Reus

CAFÉS DE LES MILLORS PROCEDENCIES, TORRAT DIARIAMENT

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS
DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERC DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS

Londres go dlt.	operacions	diner
Idem xequé.	»	»
París idem.	»	»
Berlín idem.	»	»
Marsella vista.	»	»
Hamburg vista.	»	»

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal	Oper. pesetas	Oper. cèns.
440	Gas Reusense..	250	—
615	Industrial Harinera.	500	—
625	Banco de Reus de Descuentos i préstams.	500	—
500	Obligacions Electra Reusense..	500	—
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A.	250	—
200	Idem id., Serie B.	500	—
400	Electra Reusense.	500	—
2600	Institut P. Mata.	2500	—
575	Institut P. Mata.	500	—
150	Empresa Hidrofòrica	369'50	—
520	Obligacions Manicomio Reusense.	500	—
	Carburos de Tèrnel	500	—
75	Pantán de Riudecanyes.	50	—

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
» Vilafraanca; » 9'38	
» 7'25 » » 9'23 e	
» 8'49 » » 13'27 m	
» 14'13 » » 17'42 c	
» 17'16 » Vilanova » 21'44 o	
» Vilafraanca » 20'37	
» 21'25 » » 23'28 r	

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
» 8'33 » » 10'36 r	
» 9'20 » » 12'47 c	
» 13'00 » » 16'15 o	
» 15'23 » » 19'24 m	
» 19'49 » » 21'53 e	

DE REUS A TARRAGONA

» 12'54 » » 13'24	
» 9'56 » » 10'30 m	
» 14'30 » » 15'00 m	
» 18'80 » » 18'35 c	
» 20'50 » » 21'34 m	

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35 » arriba 8'10 c	
» 12'17 » » 12'45 m	
» 16'35 » » 17'14 m	
» 19'25 » » 20'03 m	

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17 » surt 9'27 » arriba 10'37 m	
» 10'41 » » 11'19 » » 11'14 r	
» 13'17 » » 14'24 » » 14'58 e	
» 16'30 » » 18'57 » » 19'47 m	
» 19'49 » » 21'11 » » 21'47 m	
» 22'01 » » » 23'05 e	

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13 » arriba 7'17 e	
» 6'30 » surt 7'42 » » 8'39 m	
» 7'01 » » 8'43 » » 10'19 m	
» 12'17 » » 13'11 » » 14'03 e	
» 17'27 » » 19'12 » » 20'59 m	
» 20'14 » » 20'48 » » 21'20 m	

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22 » arriba 11'22 c	
» 13'35 » » 20'50 m	
» 17'59 » » 22'13 m	
» 20'30 » » 0'22 m	

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30 » arriba 9'46 m	
» 8'29 » » 12'29 m	
» 11'56 » » 20'17	
» 15 » » 17'58 c	

LÍNIA DE VALÈNCIA

Surt de Salou per a València
6'11—(fins a Benicarló)—9'18—11'15—
17'07—(fins a Benicarló)—0'02.

Arriben a Salou de València

4'19—9'17—(procedent de Benicarló)—
15'45—18'38.

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del dia 1 d'Octubre de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster) Sortides de Salou

Tren n.º 26 a les 8'25 Tren n.º 25 a les 9'15

» 12 » 15'— » » 1 » 16'—

» 5'36 » 17'05 » » 35 » 18'40

En els diumenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a 0'60 valeders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

Gran Servei de Carruatjes

De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES
MONTOIG **REUS**

5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:

A Montroig, Casa Sabaté.

A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

Dit servei començarà el 1 març de 1917

IMP. SANJUÁN GERMANS—REUS

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes;
UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

Nova lámpara estrangera

Lámpara Nitrógen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia llumínica : Consum veritat : Duració sens rival

DEMANEU-LA A TOTS ELS BONS ESTABLIMENTS D'ELECTRICITAT i A VOSTRES ELECTRICISTES

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarco Teixidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, n.º 35 (prop de les Rambles). - BARCELONA

Representant en aquesta provincia **JOSEP BALDRICH** Carrer Sant Elies, 2, 2.ª, 1.ª - REUS

DROGUERIA

de H. MARINÉ

Plassa de Prim

REUS

DECORACIÓ - MOBLES

J. MONTAGUT

Carrer de la Presó, 4

REUS

Sabó GARAGOL

El millor per a rentar roba

50 CÉNTIMS PASTILLA

DIPÓSIT: Antiga Casa Coder, Plassa de la Constitució, 16.

VENDA:

MAGÍ MARTÍ, Llovera, 41
MANUEL VIDAL, plaça de la Saig, 32
ANTON PORQUERAS, Font, 1
DANIEL BARRULL, Estrella, 2
SEBASTIÀ PAMIES, Sol, 13
ANGEL OFICIAL, plaça del Rei
PERE MARTÍ, Raseta de Sales, 12
JOAQUIM LLORENS, Plaça Castell.

DISPONIBLE

Fàbrica de Capsos de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer del Galló, 4

REUS

Claudi Borrás

DENTISTA

Plaça Constitució, 13

REUS

NON PLUS ULTRA

Trajos a preus inverossímils

La casa millor assortida en trajos per a menys

Portal de Jesús, 1. - REUS

L'Hidràulica Reusense

de EMILI AULÉS

Extens assortit en mosaics hidràulics

PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms REUS

((Bar Americano))

Arraval de Robuster, núm. 26

ES EL BAR PREDILECTE DEL PÚBLIC

CAFE PAMPA

EL MÉS AGRADABLE I DIGESTIU

LICORS DE TOTES CLASSES

ESMERAT SERVEI

MAGÍ SOLER
REUS

La Violeta

*****

Fàbrica de gorres de Joan Rius

Galanes, 13

REUS

TINTORERIA de

MANUEL CIBIACH

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

Dr. Pere Barrufet

CONSULTA DE 3 A 5

SANT JOAN, 10, 1.ª

REUS

Venda d'Espardenyes

DE TOTES CLASSES

Manuel Parisi

Carrer Jesús,

REUS

Sabateria de Pere Roig

BARATURA I SOLIDESA

ARRAVAL STA. AGNA, 28

REUS

JOAN PUJOL

RECADER

EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA

ARRAVAL ALT DE JESÚS

REUS

DISPONIBLE

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA

DES DE 25 PÉSSETES

Monterols, 37

REUS

DISPONIBLE

Esteve Massagué

COMISSIÓ-REPRESENTACIONS

SANT LLORENS, 8, 3.ª

REUS

DISPONIBLE